MINISTERUL EDUCAȚIEI,
CULTURII ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA

UNFPA

Austrian
Development
Cooperation

STUDIU DE EVALUARE A CUNOȘTINȚELOR, ATITUDINILOR ȘI PRACTICILOR PRIVIND SĂNĂTATEA ȘI DEPRINDERILE DE VIAȚĂ ALE ELEVILOR DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL TEHNIC DIN REPUBLICA MOLDOVA

Autori:
Galina Lesco, Andrei Luchian, Larisa Chirev

UNFPA Moldova©
Chișinău, 2021

METODOLOGIE

Studiu realizat în 20 de școli profesionale, colegii și centre de excelență pe grupul de vârstă 15-19 ani

Cantitative:

923
elevi/eleve

fete - 63%

băieți - 37%

Calitative:

2
focus grupuri

Cadre didactice
și maeștri instructori

3
focus grupuri

elevi/eleve,
inclusiv cu dizabilități

La realizarea studiului s-a ținut cont de impactul cursului "Decizii pentru un mod sănătos de viață" fiind efectuată o analiză comparativă dintre elevii care au studiat cursul și cei care nu l-au studiat.

STAREA GENERALĂ DE SĂNĂTATE

37,7 %

elevi au raportat două și mai multe semne de boală cu incidență mai des decât o dată pe săptămână

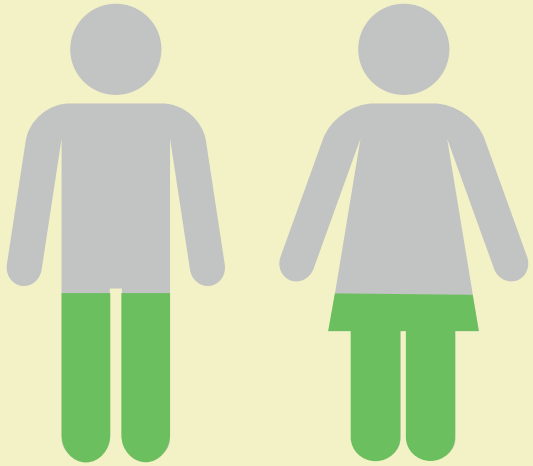

Băieți 26,7%

Fete 44,2%

Elevii care au studiat cursul "Decizii pentru un mod sănătos de viață" cunosc mai multe despre sănătate (52,2% comparativ cu 42,5%), iar elevii din Centrele de Excelență și colegii au cunoștințe sporite față de elevii din școlile profesionale (59,5% comparativ cu 43,05%).

Elevii au raportat o stare îngrijorătoare privind sănătatea mintală, astfel săptămânal ei au:

26,3% stare de apatie

22,9% iritare/nervozitate/ dispoziție proastă

20,4% stare de nelinișteă

20,7% stare de stres sporit

În perioada pandemiei COVID-19,

1/4 *dintre toți elevii s-au simțit cu mult mai stresați.*

Fetele raportează această stare aproape de două ori mai frecvent decât băieții.

PROBLEME DE SĂNĂTATE LEGATE DE LOCUL DE MUNCĂ

Problemele de sănătate cu care se confruntă tinerii specialiști în timpul instruirii practice și la locul de muncă:

Potrivit tinerilor:

- stresul sporit inclusiv din cauza lipsei de experiență profesională;
- tulburări de vedere;
- surmenaj;
- obezitate.

Potrivit cadrelor didactice și a maiștrilor instructori

- dureri de spate, mâini sau picioare;
- oboseală intelectuală;
- lipsa rezistenței fizice.

ABILITĂȚI SOCIALE

21 %

dintre respondenți au abilități de relaționare interpersonală bine dezvoltate

Pot vorbi liber cu o persoană străină:

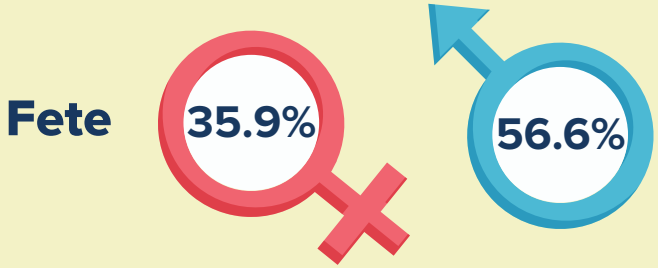

Se autoapreciază pozitiv:

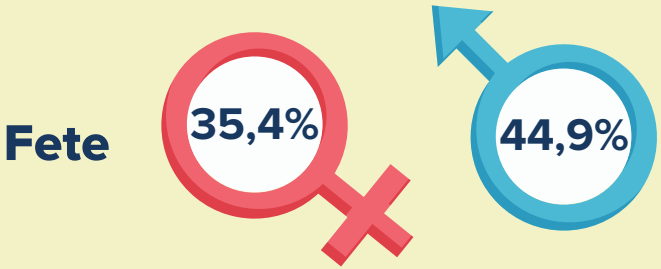

Elevii care au studiat cursul "Decizii pentru un mod sănătos de viață" au abilități de relaționare interpersonală mai bine dezvoltate față de tinerii care nu au studiat cursul (21,8% față de 13,8%).

ABILITĂȚI DE ANGAJARE

Doar

11,3%

au abilități bine dezvoltate legate de angajare în câmpul muncii

43,4%

nu au abilitatea de a lucra eficient independent

46,8%

nu au abilitatea de a lucra ca parte a unei echipe

55,4%

nu au capacitatea să lucreze cu oameni cu abilități diverse și în medii diverse

Abilitățile de angajare în câmpul muncii sunt de două ori mai dezvoltate în rândul elevilor ce au studiat cursul "Decizii pentru un mod sănătos de viață" față de elevii care nu au studiat cursul.

ALIMENTAȚIA ȘI ACTIVITATEA FIZICĂ

Zilnic

- Doar 4 din 10 elevi iau micul dejun
- 2 din 10 consumă fructe și legume
- 1 din 3 elevi consumă dulciuri
- 1 din 5 elevi consumă zilnic băuturi carbogazoase

- Doar 1 din 8 elevi practică activități fizice cel puțin 60 minute

Comparativ cu băieții, fetele practică activitatea fizică de 2 ori mai rar

Elevii care au studiat cursul "Decizii pentru un mod sănătos de viață" iau micul dejun cu mult mai des și sunt mai activi fizic decât cei care nu au studiat acest curs.

CONSUMUL DE SUBSTANȚE
(tutun, alcool, droguri)

În decurs de 30 de zile:

15,5%
din elevi au consumat pe bază de tutun 1-2 zile și mai mult

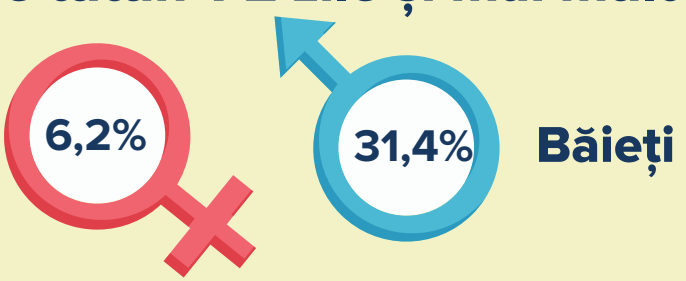

45,1%
au consumat 1-2 zile și mai mult

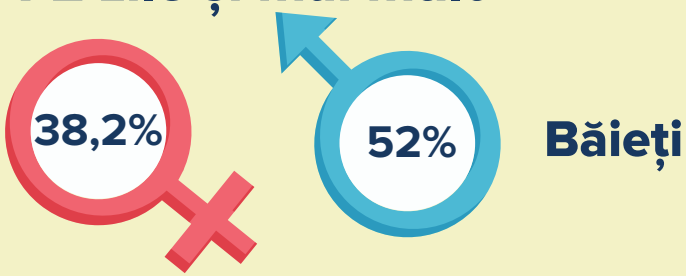

12,8%
au fost cel puțin o dată în stare de ebrietate pronunțată

2,2%
au consumat canabis

1,1%
au consumat droguri sintetice (etno-botanice, spice-uri, săruri etc.)

1,4%
au consumat droguri intravenoase

Proporția elevilor care au ajuns în stare de ebrietate avansată de 2 și mai multe ori în decurs de o lună este semnificativ mai mare în rândul celor care nu au studiat cursul "Decizii pentru un mod sănătos de viață" (11,4%) față de cei care nu au studiat acest curs (5,6%).

36,5%

dintre respondenți sunt sexual-activi

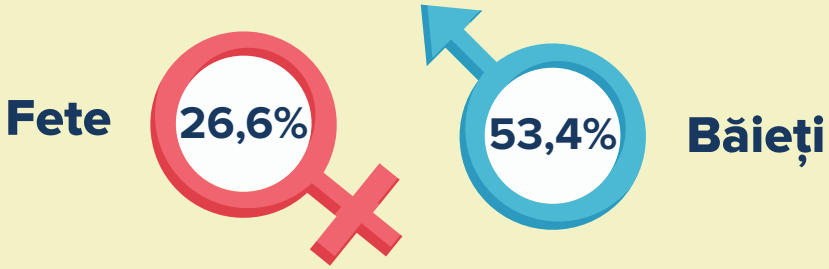

1/3

din ei au început relațiile sexuale la 15 ani și mai devreme.

Pentru 3,6% din tineri prima relație sexuală a fost una forțată

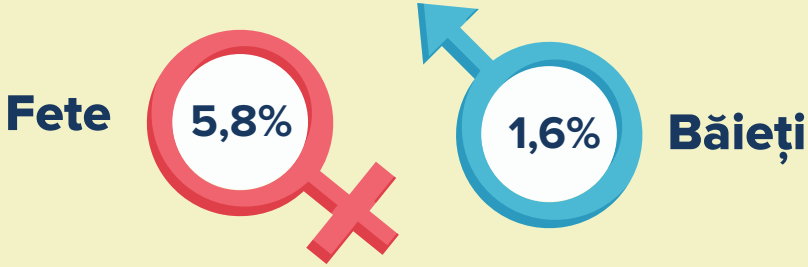

Relațiile sexuale ocazionale neprotejate sunt o practică frecventă:

Băieți:
41,8% (în medie 3 parteneri ocazionali în ultimele 12 luni), din care 20% fără prezervativ

Fete:
14,2% (în medie 1-2 parteneri ocazionali în ultimele 12 luni), din care 37% fără prezervativ

Elevii care au studiat cursul „Decizii pentru un mod sănătos de viață"
au tendința de a utiliza mai frecvent prezervativul - 85,7% față de cei care nu l-au studiat 73,8%.

PREVENIREA SARCINII NEPLANIFICATE și UTILIZAREA CONTRACEPȚIEI

Datele arată că fenomenul sarcinilor în adolescență în rândul fetelor din instituțiile ÎPT este destul de prezent. Una din 5 fete care a rămas însărcinată a renunțat la studii din cauza sarcinii.

Doar 19% dintre respondenți au indicat exact toate metodele potrivite pentru prevenirea unei sarcini neplanificate

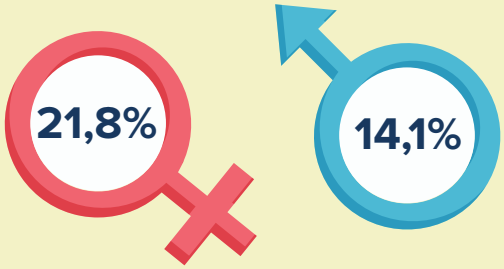

50% dintre elevi consideră potrivite metodele tradiționale cum sunt metoda calendarului și actul sexual întrerupt

Au folosit

75,8% La primul contact sexual

73,3% La ultimul contact sexual

Au folosit contraceptive

8,8% La primul contact sexual

7,1% La ultimul contact sexual

40% nu cunosc unde pot beneficia de prezervative gratuite

Datele obținute denotă că elevii care au studiat cursul „Decizii pentru un mod sănătos de viață" au folosit semnificativ mai frecvent prezervativul și pastilele contraceptive la primul contact sexual, iar utilizarea metodelor moderne de contracepție devine mai intensă în timp, în comparație cu cei care nu au studiat cursul.

Doar 1 din 10 tineri cunosc corect toată informația de bază despre HIV

Fete 11,5%

7,3% Băieți

37,2%
cred că HIV se transmite prin înțepătura unui țânțar

53,7%
cred că HIV poate fi transmis luând masa împreună cu o persoană infectată

Circa **1/3**
dintre respondenți au atitudini discriminatorii față de persoanele infectate cu HIV

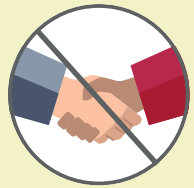

43%
consideră că prezervativul nu poate reduce răspândirea HIV

Elevii care au studiat cursul "Decizii pentru un mod sănătos de viață" au cunoștințe mai sporite privind HIV și ITS decât cei care nu au studiat acest curs (72,9% și, respectiv, 62,3%).

Doar 20,6% dintre fete și băieți cunosc toate formele de violență în bază de gen

În ultimele 12 luni:

48,3% au fost expuși o dată și mai frecvent la cel puțin o formă de violență în bază de gen

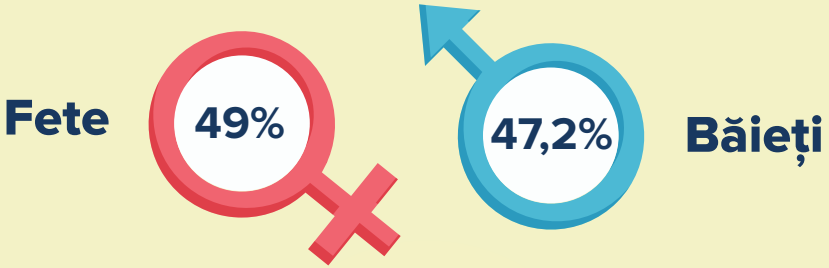

20% au fost supuși formelor de abuz sexual

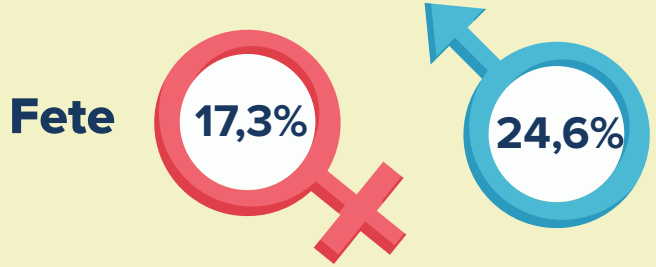

1/3 din fete și băieți au aplicat cel puțin o dată o formă de violență față de alte persoane

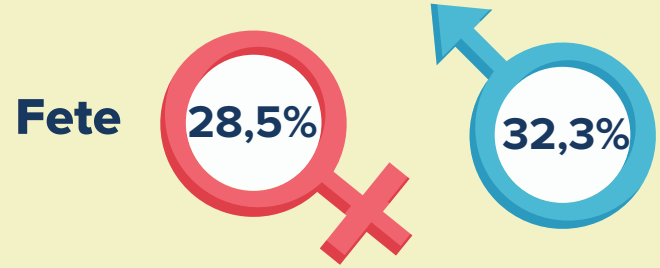

Elevii care au studiat cursul "Decizii pentru un mod sănătos de viață" au cunoștințe sporite despre formele de violență în bază de gen față de tinerii care nu au studiat cursul (22,2% și respectiv 15,4%).

Studiul a fost realizat în cadrul proiectului „Dezvoltarea abilităților de viață și a comportamentelor sănătoase în rândul elevilor din învățământul profesional tehnic pentru o mai bună pregătire de angajare în câmpul muncii”, realizat de Fondul Națiunilor Unite pentru Populație (UNFPA) și finanțat de către Agenția Austriacă pentru Dezvoltare (ADA) din fondurile programului Cooperării Austriece pentru Dezvoltare, în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova (MECC).